

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана
Огієнка
Факультет української філології та журналістики
Кафедра журналістики

**Силабус
навчальної дисципліни
«Фотожурналістика»**

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	ФОТОЖУРНАЛІСТИКА Мова викладання – українська.
Викладач	Лівіцька Оксана Вікторівна, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри журналістики
Профайл викладача	https://journkaf.kpnu.edu.ua/livitska-oksana-viktorivna/
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=1083
E-mail	Oksanasbox@kpnu.edu.ua
Консультації	Місце проведення консультацій – 412 аудиторія (центральний корпус), платформа MOODLE.

2. Анотація до курсу

Фотожурналістика – дисципліна, яка готує студентів використовувати техніку та виражальні засоби для вираження ідейно-тематичного змісту кадру, передбачає освоєння зображальних засобів фотографії, виражальних можливостей світлового, тонального і лінійного рисунка кадру.

3. Мета і завдання курсу

Метою курсу є: ознайомити студентів з фотографічною апаратурою, правилами виконання основних видів фоторобіт, обробки фотоматеріалів і застосування допоміжного обладнання.

Завдання курсу:

- 1) розкрити сучасне поняття «фотожурналістика», її природу, принципи, функції, місце в структурі ЗМІ та суспільства, передумови виникнення та розвитку;
- 2) ознайомити з поняттями і категоріями, жанрами фотожурналістики;
- 3) сформулювати уявлення щодо правових та етичних норм в роботі фотожурналіста;
- 4) ознайомити з практичними навичками роботи з ілюстративним матеріалом, доступом до фотоінформації через Інтернет, роботою за завданням редакції і виробленням власного стилю;
- 5) ознайомити з технікою фотографії, сучасної фотоапаратурою і навчити користуватися під час зйомок.

Програмні компетентності:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціальнокомунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 01	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
ЗК 02	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 04	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації, отриманої з

	різних джерел.
ЗК 14	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 15	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК 16	Здатність до аналізу інтелектуальної власності, правової охорони об'єктів інтелектуальної власності, а також їх захист в Україні і світі.
ЗК 18	Здатність розуміти особливості й наслідки впливу комунікаційних технологій на аудиторію.
ЗК 19	Здатність працювати в команді.
Спеціальні компетентності (СК)	
СК 01	Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.
СК 02	Здатність формувати інформаційний контент.
СК 03	Здатність створювати медіапродукт
СК 04	Здатність організовувати й контролювати командну професійну діяльність.
СК 06	Здатність до провадження безпечної медіадіяльності й здорового способу життя.
СК 07	Здатність до формування громадської думки, світогляду.
СК 12	Здатність створювати власний медійний текст / медійний продукт на основі етичних і правових норм із врахуванням інформаційних потреб і запитів цільової аудиторії.
СК 14	Здатність до самопрезентації та самоіміджування.

4. Формат курсу

Стандартний курс (очний). Можливе застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання Moodle та застосунок для проведення відеоконференцій.

5. Результати навчання

ПРН 02	Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.
ПРН 05	Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.
ПРН 10	Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень.
ПРН 15	Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.
ПРН 16	Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і на створення медіапродукту, а також його промоцію.
ПРН 20	Дотримуватися професійних та етичних стандартів у професійній діяльності.
ПРН 21	Працювати в регіональних редакціях для задоволення інформаційних запитів аудиторії.
ПРН 25	Здійснювати монтування відеопрограм в основних програмах для монтування відео.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу
	денна форма навчання

Освітньо-наукова програма	галузі знань 06 Журналістика, спеціальності 061 Журналістика
Рік навчання / рік викладання	другий
Семестр вивчення	четвертий
Кількість кредитів ЄКТС	5
Загальний обсяг годин	150
Кількість годин навчальних занять	60
Лекційні заняття	10
Практичні заняття	40
Лабораторні заняття	10
Самостійна та індивідуальна робота	90
Форма підсумкового контролю	екзамен

7. Пререквізити і кореквізити курсу

Пререквізити: методика вивчення дисципліни передбачає врахування взаємозв'язків основних тем курсу з поняттями, термінами і категоріями таких дисциплін, як «Вступ до спеціальності», «Етика в системі соціальних комунікацій», «Теорія твору», «Інформаційні технології в медіагалузі» та інші курси, у процесі вивчення яких студенти могли отримати теоретичні знання про журналістську діяльність.

Кореквізити: опанування навчальними дисциплінами: «Художньо-публіцистичні жанри», «Соціально-правові студії».

8. Технічне й програмне забезпечення, обладнання

Вивчення курсу потребує використання фотокамери, мобільних пристроїв, комп'ютерної техніки, а також програм для створення і обробки візуальної інформації (Adobe Photoshop, Adobe Lightroom, Canva). Передбачається застосування модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища (MOODLE).

9. Політика курсу

При організації освітнього процесу студенти, викладачі та адміністрація діють відповідно до:

- Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>);

- Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1fJt5mTcwrKgEpV8cjHYUM7GaI6MikA4o/view>);

- Положення про академічну мобільність студентів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1m51v2ebOEkOEYafuwULaWsqMZkuFSW44/view>);

- Положення про дистанційне навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (https://drive.google.com/file/d/1c--sYRfDI_iAT7L766LprKB-x9GGKaEу/view);

- Правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1kXGZVxEIcG0Cmy33EvqF2c2E7hGHUrT8/view>).

Для успішного вивчення курсу необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою. Кожен студент повинен ознайомитися і слідувати Положенню про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Статуту і Правил

внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Зокрема, для успішного засвоєння програмного матеріалу студент зобов'язаний:

- не запізнюватися на заняття;
- не пропускати заняття, а в разі хвороби надати довідку;
- самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття;
- конструктивно підтримувати зворотній зв'язок на всіх заняттях;
- брати активну участь у навчальному процесі;
- своєчасно виконувати завдання самостійної роботи;
- відключити звук мобільного телефону під час занять;
- участь у контрольних заходах (поточний контроль, модульний контроль, контроль виконання СР; підсумковий контроль);

– будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не має груповий формат, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності, у порядку, визначеному чинним законодавством та Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Результатом невиконання та / або недотримання правил може бути оцінка «незадовільно» за курс.

Академічна доброчесність. Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (https://drive.google.com/file/d/1W_tRKAqt4kKFyD1zNzR76uxVZY3mUjBV/view) та Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1nVC6hDHeT4WxNS5c45xybMiWBEVDbGpb/view>).

Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідування занять. Відвідування практичних і лабораторних занять є обов'язковим. Допускаються пропуски занять з таких поважних причин, як хвороба (викладачу надається копія довідки від медичного закладу), участь в олімпіаді, творчому конкурсі тощо за попередньою домовленістю та згодою викладача за умови дозволу деканату (надаються документи чи інші матеріали, які підтверджують заявлену участь у діяльності студента).

Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття. Заняття відпрацьовується під час консультації викладача. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Література. Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Комунікування з викладачем. Спілкування з викладачами здійснюється під час лекційних і практичних занять (участь у бесідах, дискусіях, відповіді на питання тощо). Якщо у студентів виникають питання, то вони можуть звернутись із ними до викладача. Викладач призначає консультації, які потрібні для роз'яснення незрозумілих питань, для відпрацювання пропущених занять, для перевірки виконання самостійних завдань. А також студенти можуть

звернутись на кафедру за літературою, за методичними рекомендаціями та іншими навчальними матеріалами.

10. Схема курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	разом	у тому числі			
		лекційні заняття	практичні заняття	лабораторні заняття	самостійна робота
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи фотожурналістики					
Тема 1. Історія фотожурналістики	5	2	-	-	3
Тема 2. Розвиток фотографії в Україні	5	2	-	-	3
Тема 3. Функції фотожурналістики	5	2	-	-	3
Тема 4. Технічні параметри камери	5	2	-	-	3
Тема 5. Фотокомпозиція	7	2	2	-	3
Тема 6. Завдання, цілі, прес фото	5	-	2	-	3
Тема 7. Фотографія в рекламі	5	-	2	-	3
Тема 8. Інформаційно-публіцистичні жанри	5	-	2	-	3
Тема 9. Репортажна зйомка	6	-	-	2	4
Тема 10. Художньо-публіцистичні жанри фотожурналістики	5	-	2	-	3
Тема 11. Фотоілюстрація в газеті: критерії, тенденції, перспективи	5	-	-	2	3
Тема 12. Фотоілюстрація в Інтернеті: критерії, тенденції, перспективи	5	-	-	2	3
Тема 13. Способи створення фотоколажів	5	-	-	2	3
Тема 14. Основи фуд фотографії	5	-	2	-	3
Тема 15. Стріт фотографія	6	-	2	-	4
Тема 16. Зйомка архітектури	5	-	2	-	3
Тема 17. Зйомка тварин	5	-	2	-	3
Тема 18. Фотозйомка дітей	5	-	2	-	3
Тема 19. Спортивна фотозйомка	5	-	2	-	3
Тема 20. Портретна зйомка	6	-	2	-	4
Тема 21. Створення постера в програмі Adobe	5	-	-	2	3

Photoshop.					
Тема 22. Соціальна фотографія	5	-	2	-	3
Тема 23. Тревел-журналістика	5	-	2	-	3
Тема 24. Особливості весільної фотографії	5	-	2	-	3
Тема 25. Фотозйомка в музеях, на виставках, театральна, клубна зйомка	5	-	2	-	3
Тема 26. Фотографії для глянцевого видання	5	-	2	-	3
Тема 27. Fashion фотографія	5	-	2	-	3
Тема 28. Правила фотографування одягу	5	-	2	-	3
Тема 29. Стили у фотографії	5	-	2	-	3
Разом за змістовим модулем 1	150	-	40	10	90
Разом годин	150	10	40	10	90

Лекційні, практичні та лабораторні заняття проводяться згідно з розкладом:
<https://kpnpu.edu.ua/rozklad-zaniat/>

11. Система оцінювання та вимоги

Контроль якості підготовки фахівців з дисципліни здійснюється відповідно до таких документів:

- Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTcaLrRbcQA86/view>);

- Положення про екзамен і заліки та порядок перезарахування навчальних дисциплін, визначення академічної різниці та її ліквідації при переведенні, вступі та поновленні студентів на навчання до Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (https://drive.google.com/file/d/1RLYvBwoEb7NFW8ikmHv5-VpzlOw3_o4y/view);

- Порядок організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (Додаток до Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами) (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

- Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1Dzh4W6JnffoEkRh30ks795Q2yKBHFqjb/view>).

РОЗПОДІЛ БАЛІВ:

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Поточний контроль	МКР	Самостійна робота	40	100
25 балів	25 балів	10 балів		

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль тощо.

Форма контролю: екзамен.

Оцінювання навчальної роботи здійснюється за 100-бальною шкалою з переведенням підсумкової оцінки в національну шкалу і шкалу ECTS.

Підсумкова оцінка курсу є сумою рейтингових оцінок одержані за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: за семінарські заняття, МКР, самостійну роботу.

Підсумкова оцінка курсу є сумою рейтингових оцінок одержані за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: за семінарські заняття, МКР, самостійну роботу.

На практичних заняттях студент має виявити розуміння суті поданих для вивчення питань, продемонструвати знання рекомендованої літератури, представити результати виконаних практичних завдань. Повнота виконання цих форм роботи забезпечує студентів отримання у сумі 25 балів.

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях рівний 12. Студенту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Самостійна робота (10 балів)

Самостійна робота полягає у створенні фотопроекту на будь-яку тему. Обсяг - не менше 10 фотографій. Фотопроект має мати назву, а фото - підписи.

Модульна контрольна робота (25 балів)

Мета написання **МКР** – виявити рівень теоретичних знань та практичних умінь та навичок студентів з дисципліни.

МКР виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі студенти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання оцінюється 0 балів.

Студенти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Максимальна кількість балів, які студент може набрати при повній і вичерпній відповіді на запитання **модульної контрольної роботи** – 25. Мінімальна кількість балів – 15.

Підсумковий контроль (екзамен, 40 балів)

Студенти, які не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю, допускаються до складання іспиту з навчальної дисципліни.

Студенти, які мають академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю у формі іспиту, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості.

До індивідуального навчального плану студента результати підсумкового контролю у формі іспиту заносяться за умови, якщо студент не має академічної заборгованості за результатами підсумкового контролю та його рейтингова оцінка є більшою або рівною 60 балів.

Структура білету: екзаменаційний білет складається з трьох питань.

Бали розподіляються таким чином:

- 1 питання – 15 балів;
- 2 питання – 15 балів;

3 питання – 10 балів.

Отже, за стовідсоткову відповідь на всі питання студент може отримати максимальну оцінку – **40 балів**.

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння студентом навчальної дисципліни упродовж її вивчення. Оцінювання навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни
90-100	A (відмінно) (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре) (вище середнього рівня з кількома помилками)	добре	
75-81	C (добре) (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)		
67-74	D (задовільно) (непогано, але зі значною кількістю недоліків)	задовільно	
60-66	E (достатньо) (виконання задовольняє мінімальним критеріям)		
35-59	FX (незадовільно) (з можливістю повторного складання)	незадовільно	незараховано
1-34	F (незадовільно) (з обов'язковим повторним курсом)	о	

12. Основна література

1. Березин В. М. Фотожурналістика. Москва : Изд-во РУДН, 2006. 159 с.
2. Горевалов С. І., Зикун Н. І., Стародуб С. А. Фотожурналістика в системі засобів масової інформації: єдність слова і зображення. Київ : КиМУ, 2010. 296 с.
3. Савончак В. Я. Зображальна журналістика: фотографія. Конспект лекцій. Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Чернівці: Рута, 2011. 100 с.
4. Шаповал Ю. Г. Фотожурналістика: Навч. посіб. Рівне : Волин. обереги, 2007. 76 с.

Додаткова

1. Балаклицький М. А. Зображальна журналістика : навчально-методичний посібник для студентів зі спеціальності «Журналістика». Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 84 с.
2. Беньямін В. Мистецький твір у добу своєї механічної відтворюваності // Беньямін В. Вибране / пер. з нім. Ю. Рибачук, Н. Лозинська. Львів : Літопис, 2002. С. 53–91.
3. Зонтаг С. Про фотографію. К. : В-во Соломії Павличко «Основи», 2002. 189 с.

4. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво: навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. і допов. / Т. Приступенко, Р. Радчик, М. Василенко та ін.; за ред. В. Різуна. К. : Видавничополіграфічний центр «Київський університет», 2012. 352 с.
5. Карпенко В. Журналістика: основи професійної комунікації. К.: Нора-прінт, 2002. 348 с.
6. Марі-Шаппе Жан. Інфографія у пресі. К., 2001. 102 с.
7. Павлова Т. Фотомистецтво в художній культурі Харкова останньої третини ХХ століття (на матеріалі пейзажного жанру) : дис...канд. мистецтвознавства: 17.00.01 / Харківська держ. академія дизайну і мистецтв. Х., 2007. 219 арк.
8. Пилип'юк В. Українська художня фотографія. Етапи становлення та мистецькі засади розвитку: навчальний посібник. Львів: Світ, 2011. 175 с.
9. Carle H. Photojournalism: a social semiotic approach. Palgrave Macmillan, 2013. 254 p.
10. Freeman M. The photographer's mind. Creative thinking for better digital photos. Elsevier, 2011. 193 p.
11. Stuckey S. Ultimate field guide to travel photography. Washington DC : National Geographic, 2012. 159 p.

13. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
12. Київський інститут журналістики. URL: <http://www.journ.univ.kiev.ua/>
13. Бібліотека Інституту журналістики. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/>